
УДК 81'373.421

Тетяна Коць (м. Київ)

ЛЕКСИКА ПУБЛІЦИСТИЧНОГО СТИЛЮ ПОЧАТКУ ХХ ст. І ФОРМУВАННЯ ЛІТЕРАТУРНОГО СЛОВНИКА

У статті проаналізовано лексику публіцистичного стилю початку ХХ століття у зв'язку з проблемою формування літературного словника української мови.

Ключові слова: тематичні групи лексики, іношмовні слова, лексична норма.

Формування публіцистичного стилю розпочалося у 1860–1880 рр. У цей період ще не було чітко вироблених лексичних, граматичних і синтаксичних норм. Їх диференційні ознаки стають виразними і окресленими в 1860–1880 рр. — час, коли лексичний фонд української мови був уже унормованим. Це засвідчує, насамперед, Словарь української мови Б. Грінченка [7], джерельною базою якого була художня література, а також діалектний і фольклорний матеріал.

Мова преси водночас і відбивала кодифіковану лексичну норму, і репрезентувала вживання нової термінологічної, професійної, суспільно-політичної та ін. лексики. Публіцистичний стиль у всі часи був своєрідною випробувальною сферою нових лексичних одиниць. Тут вони проходили етапи перевірки, відбору, що й сприяло закріпленню їх у всенародному вжитку.

У 80–90-ті рр. ХІХ ст. було засновано такі довготривалі періодичні видання: «Буковина», «Записки Наукового товариства ім. Т. Шевченка у Львові», «Діло» (Львів), «Учитель», «Народна часопись» (Львів), «Рада», «Рідний край» (Полтава), «Записки Українського наукового товариства у Києві», «Літературно-науковий вісник» (Львів, Київ), «Рілля» (Київ), «Свобода» (Львів), «Гасло» (Харків), «Українське слово» (Львів) та ін., що засвідчувало вироблення літературних норм української мови у всіх регіонах України. У 20-ті рр. ХХ ст. українською мовою видавалося понад 400 газет і журналів [3: 5]. Пік попу-

© Т.А.КОЦЬ, 2009

ISSN 1682-3540. Українська мова, 2009, № 4

65

ляризації українського слова припадає на 1905–1907 рр. — час, коли була скасована цензура на україномовні видання в Росії.

Лексика публіцистичного стилю цього періоду вже була об'єктом вивчення мовознавців. У ХІХ — на поч. ХХ ст. розгорнулася велика дискусія про шляхи розвитку української літературної мови і основу, на яку вона має спиратися.

А.Ю. Кримський вважав неможливим усунення зі сторінок газет іншомовної лексики, особливо тієї, яка вже ввійшла в літературний слововжиток, адже, за його словами, тут «нашої філологічної заборони ніхто не схоче слухати» [4: 45]. Те саме говорив дослідник і про слова, утворені за законами мови, напр.: *народний, внутрішній, зовнішній, національний* і т. ін., адже «не варто сперечатися про те, звідки взяли, а треба тільки зазначити, що сього слова тримаються скрізь на цілій Україні» [Там само].

М. Левицький стверджував, що в українській літературній мові на початку ХХ ст. вже склалися загальні норми, і їх повинен дотримуватися кожен публіцист [5: 42]. Дослідник пропагував ідеї, які залишаються актуальними й сьогодні, закликав «до об'єднання письменницької мови, щоб вона була одна для цілої України і по сей, і по той бік Дніпра, і по сей, і по той бік кордону» [5: 44].

Збереження і дотримання лексичних норм, які склалися на Наддніпрянщині, відстоював І. Нечуй-Левицький, адже «галицька наукова і часописна мова, кажучи загалом, дуже пошкодила нашому письменству, а найбільше — сьогочасному часописному письменству. Через її вплив ця часописна мова вийшла напхана польськими й галицькими провінціалізмами й стародавніми словами ще й подекуди з чудною семантикою» [6: 2]. Письменник наголошував на тому, що мова публіцистики не повинна відриватися від живої основи української мови. Серед великої кількості пропонованих ним слів було багато таких, які засвоїла українська літературна мова, наприклад: *вчинок, надбання, прикмета, заохочувати, хист, нехтувати, житло*.

Наприкінці 20-х — на початку 30-х рр. ХХ ст. у різноманітних газетах було запроваджено рубрику «Проблема газетної мови». М. Сулима вважає правильним залучення слів, утворених питомими засобами словотвору (*господарський*, а не *господарчий*, *виховник*, а не *вихователь*, *підготовний*, а не *підготовчий*), називає неправомірним уживання дієприкметників на *-чий*, *-ший* [8: 9]. М. Гладкий також наголошував на унормуванні слів, утворених за допомогою українських формантів. Правильними словоформами, на думку дослідника, є *доставник*, а не *поставщик*, *приймальний*, а не *приймочний* та ін. [1: 28].

Детальний аналіз мови преси кін. ХІХ — поч. ХХ ст. здійснив у 60–70-х рр. М. А. Жовтобрюх. Він констатував: «Всі нові слова творилися за законами української мови, винятки траплялися не суттєві й дуже зрідка, і вони майже не порушували загальних закономірностей українського словотвору» [2: 160]. Проте екстралінгвальні чинники не дозволяли йому висвітлити процес входження в літератур-

ний слововжиток окремих груп лексики: конфесійної, суспільно-політичної та ін. Крім того, 20–30-ті рр. ХХ ст. часто дають відповіді на запитання сучасності, дозволяють простежити розвиток лексичного рівня мовної системи.

Вживанню на сторінках тогочасної української періодики різних тематичних груп і стилістично маркованої лексики сприяла диференціація жанрів. Інформаційні матеріали характеризувалися точністю і стислістю викладів. Це зумовлювало поширення нейтральної **суспільно-політичної лексики**: *парлямент, парламентський, політика, політичний, демократія, патріотизм, космополітизм, лібералізм, об'єктивізм, опортунізм, ревізіонізм, націонал-соціалізм, національне відродження*. Напр.: *Чи пригадуєте той день, в котрім з найдальших окраїн **української** частини Галичини і Буковини з'їздився до Львова весь наш **національний** цвіт і сила наша? Чи пригадуєте ті довжезні поїзди, квітчані вінками і синьо-жовтими хуругвами, як мчались до нашої столиці, до славного города Львова, сина короля Данила?* (Свобода, 15 липня, 1916); *Власне тепер радить ромунський **парлямент** і послі різних напрямків та «переконань» ганьблять себе взаємно* (Буковина, 7 січня, 1916); *У посліднім часі відбулася майже по всіх державах **парляментарна нарада** послів і всюди виринали питанє про мир* (Там само).

Мова преси збагачується лексикою для називання **військово-політичної сфери**, що пов'язане з подіями Першої світової війни, а також національно-визвольного руху. Тут помітне широке використання:

1. Назв військових професій, звань: *жовнір, січовик, отаман, відпоручник, летун, протиторпедовець, офіцер-летун, контрторпедовець, рекрут, четарі, білогвардієць, білополяк, петлюривець, директоривець, есеривець*. Військова хроніка наповнена ідеями національно-визвольного руху, що визначає вживання метафоричних конструкцій відповідного синтаксичного оформлення. Майже всі вживані назви 20-х рр. ХХ ст. перейшли до історизмів — групи лексики, яка відображає певні історичні реалії минулого. Наприклад: *На великій площі за селом зібрався і полк січового війська на полеву Службу Божу. Рівно-рівненько, як шнурочком виміряні станули лави **січовиків**. Попереду своїх **куринів отамани**: Сень Горук і Василь Дідушок* (Свобода, 12 лютого, 1916); *Посол Сінгалевиц представив **відпоручників і відпоручниць** добродійних та запомогових організацій, які своєю невтомною працею, несенєм матеріальної помочи жертвам війни, вдовам та сиротам, самаританською опікою ранених і хорих вояків найліпше доказують правдивий патріотизм* (Свобода, 19 лютого, 1916); *Згадаймо цілий ряд молодих четарів: герой в героя! Кучабський, Трух, Навроцький, Нестайко, Василь Коссак і много иньших* (Буковина, 5 березня, 1916).

2. Назв військової техніки, інших реалій військової сфери: *батарея, гідроплян, саперський, розоруженє, протиатака, ескадра, шпиталь*. Лексеми *батарея, саперський, протиатака, ескадрон* належать і досі до активного словника літературної мови. Інші, зокрема слово

шпиталь, активізувалися в останні десятиліття ХХ на поч. ХХІ ст. У 50–80-ті рр. мовна практика надавала перевагу слову *госпіталь*. До пасивного словника у зв'язку з екстралінгвальними чинниками (удосконалення військової техніки, появою її нових, сучасних зразків) перейшло слово *гідроплян*. Мова преси 20–30-х рр. демонструє їх високу активність і семантичну усталеність: *Коли по уступленню москалів зачали напливати до Львова наші ранені жовніри, зараз повстала думка поміж українськими панночками, щоби урядити окремий шпиталь, де могли би працювати самі українські сестри* (Свобода, 12 лютого, 1916); *Наслідки були страшні. Мимо сильної пальби батарей з берега, а також гармат з воєнних кораблів, гідропляни вернули за кожним разом без шкоди* (Буковина, 12 лютого, 1916).

Через мову преси в загальнолітературний слововжиток входить **термінологічна, соціально-економічна і спеціальна лексика**, яка починає активізуватись якраз у 20-ті рр. ХХ ст. Утворювалася вона переважно за допомогою питомо українських афіксів: *криця, емалевий, пічний, гамарня, рудня, фабрикація* (у значенні 'виготовлення'), напр.: *Добрий приклад викликав конкуренцію: закладено Брянське товариство (після 1878 р.), яке і заложило свою гамарню коло Катеринослава для фабрикації чавуну й криці* (Гасло, 1915); *Наші дні увійдуть в історію як час витворення нових закладів для створення емалевих, пічних та інших виробів* (Буковина, 12 лютого, 1916). До розряду діалектної, застарілої лексики відійшли слова *гамарня* (у «Словарі української мови» Б. Грінченка. — К., 1907 — 1909 рр. — Т. I — IV — далі СБГ — тлумачиться як «металло-плавильне заведеніє»; «Словник української мови в 11 тт.» — К., 1970 — 1980 (далі СУМ) подає з ремарками *діалектне, застаріле*, «металоплавильна майстерня»), *рудня* (у СБГ *рудня* — «місто добывання желізно́ї руди», «желізо-плавильний завод»; СУМ подає з ремаркою *рідко*). Сучасна мовна практика послуговується формою *рудник* для називання «системи підземних споруд для видобування корисних копалин, а також гірничопромислове підприємство, що здійснює це видобування» (див. СУМ. — Т. VIII). Сучасна мовна практика засвідчує витіснення на периферію мовного вжитку слова *фабрикація*, натомість активізуються синоніми *виготовлення, фабрикування*.

Закон мовної економії, який діє в усі періоди розвитку мови, зумовив поширення складних і складноскорочених назв: *хлібопекарня, елеватор, кокс, радіоактивність, машинобудівельний, огнетривалий* (СУМ — Т. I: *вогнетривкий*), *сталетопня* (у сучасному слововживанні функціонує також варіант *сталеливарня*). Напр.: *Новозасновані рудотопні, сталетопні і машино-будівельні заводи не протязі двох років збільшили продукцію України на половину!* (Гасло, 12 січня, 1915). Окремі слова засвоювалися з російської мови або через її посередництво: *переселенець, чиновник, самодержавний*, інші запозичувалися з польської мови: *поверхня* (польське *powierzchnia*), *місцевість* (польське *miejscowość*), *листоноша* (польське *listonosz*); напр.: *Між пере-*

селенцями в Сибіру є дуже багато селян з України (Свобода, 19 липня, 1908); *Гарна, багата місцевість, на якій ми живемо, не забуваймо ж ніколи її традицій* (Українське слово, 26 січня, 1915).

Характерним для мови преси 20-х років ХХ ст. було активне вживання **церковно-обрядової лексики**, що збігається з етапом вироблення норм конфесійного стилю української мови. Це назви святих, посад, предметів церковного ужитку, християнської літератури тощо: *вівтар, вікарій, єпископ, митрополит, парох, канонік, образець, молитовник, хрестик, Бог, ангел, рай, пекло, Ісус, Марія-матір Божя*. Наприклад: *З інших кандидатів вичисляють віденського пароха* доктора Жука перемиського каноніка о. Василя Левицького і апостольського **вікарія** в Сараєві о. Олексія Бозюка (Свобода, 12 лютого, 1916); *Найбільшу утіху справляли хорим молитовники, котрих роздано понад тисячу штук. Крім того роздано хорим кількасот світських книжок, також патріотичні картки з видами, образці, медалики, хрестики* (Українське слово, 26 серпня, 1915).

У громадсько-політичних газетах 20-х рр. відбувалася диференціація матеріалів: висвітлення літературного та мистецького життя друкувалося під назвою «Література, наука і мистецтво», що згодом перейшло на «Культура і побут» [2: 157]. Тут помітне вживання **лексики для називання культурних і мистецьких явищ**, яка також засвідчує, що нові слова утворювалися різними способами, але переважно на основі вже існуючих у її словниковому фонді елементів: *митець, мистець, гурток, гуртківець, стародрук, манускрипт, апогей, трагізм, тетральогія, часопис, артистичний, секція: Жваво працювали й працюють інші секції, особливо артистична* (Гасло, 31 грудня, 1915); *Про патріотизм та вірність українського населення Буковини висловлювалися похвально та з признанем на сторінках німецьких часописей* не раз висші військові особи, що мали нагоду гостити по наших селах (Буковина, 1 січня, 1916); *По всіх правилах театральної умілости наростає трагізм і досягає апогею* (Гасло, 3 грудня, 1915).

Активно входила у мову преси і лексика зі сфери **освіти і науки**: *книгозбірня, бурса, дописувач, школа, освіта, винахідник: За всією н'есою почувается шелест старих манускриптів, затишок великих книгозбірень, світло електрики тихих кабінетів і постать митця, схилену довкола стародруків* (Гасло, 3 грудня, 1915); *«Товариство помочи для людности України» заводить у Києві ремісничу школу з бурсою для дітей-утікачів* (Буковина, 1 січня, 1916).

Урізноманітнення, диференціація жанрів періодики зумовлювало появу статей не лише політичного характеру, огляди міжнародного життя, культурної сфери, а й постанови та розпорядження уряду, відкриті листи, що відбито в поширенні лексики **офіційно-ділового стилю**: *розпорядок, указ, канцелярія, президія, президент, депеша, чолобитня*. Напр.: *Тому то сейчас то настаню воєнного стану з Сербією видано у нас дня 25 липня 1914 цісарський розпорядок, яким права політичної, цивільної управи в Босні, Герцеговині і Дальматі перенесено*

на головного команданта військ, які там оперували (Свобода, 22 січня, 1916); Президія української репрезентації парламентарної вислала на руки директора кабінетової канцелярії барона Шісля отсю депешу «Президія української репрезентації парламентарної з Галичини і Буковини просить Вашу Ексцеленцію передати його Величеству, всеславнішому цісареві нашому слідуочу **чолобитню**. (Буковина, 19 лютого, 1916). Такі публікації є джерелом для дослідження формування мовних засобів звертання в офіційно-діловому стилі: *Ваша Ексцеленціє, Всеславніший цісарю, Ваша величносте, Велиродний пане, Високоповажаний Добродію*, наприклад: *До Високоповажаного Добродія Миколи Василька, заступника голови ЗУР посла до Сейму і Державної ради у Відні* (Буковина, 22 січня, 1916); *Його Ексцеленції велиродному панови* краєвому президентові докторови Гудольфови в Дорні-Ватрі (Буковина, 19 лютого, 1916).

Мова тогочасної західноукраїнської преси містить багато тематично різних слів іншомовного походження, що засвоєні переважно через польську або німецьку мову: *абдикація* — «відречення», *амбасадор* — «посол», *апострофувати* — «звертатися до видатної особи», *гльоси* — «переклад, пояснення незрозумілого», *дефравдація* — «розтрата», *експльодувати* — «вибухнути», *ельокубрація* — «щось бездарно написане», *енунціяція* — «офіційна заява», *здецидований* — «рішучий, переконаний», *іматрикуляція* — «внесення в список студентів», *інвазія* — «вторгнення», *інсерат* — «оголошення», *інтенція* — «намір», *інтерпеляція* — «запитання», *інтруз* — «непрошений гість, загарбник», *іредентистичний* — «об'єднавий», *квестія* — «питання, проблема», *кальпортований* — «поширюваний», *консеквенція* — «наслідок», *консумційний* — «спільковий, об'єднаний», *негатор* — «негативна особа», *негувати* — «заперечувати», *ноторичний* — «загальновідомий», *обава* — «побоювання», *офензива* — «наступ», *перфідно* — «лицемірно», *прелегент* — «лектор», *ревеляція* — «сенсаційне відкриття», *регулямін* — «регламент», *резигнувати* — «відмовитися», *сугестія, сугестувати* — «навіювання, навіювати», *фреквенція* — «відвідування».

За словами М. А. Жовтобрюха, вони здебільшого «не ввійшли до лексичного складу місцевих українських говорів, а належали до професійного словника певних кіл інтелігенції» [2: 152]. Чимало з них активізується в кінці ХХ — на початку ХХІ ст. як синоніми до наявних у мові власних відповідників. На поч. ХХ ст. їх функція була такою самою: *В часі **інвазій** Московщини на наші землі життя було складним, але ми з того виходимо* (Діло, 18 листопада, 1915); *Такий **амбасода** бере дві тисячі левів платні* (Свобода, 6 травня, 1916).

Певні особливості мала західноукраїнська мовна практика, адже ці землі довгий час були відірвані від основної етнічної території. Це помітно й у вживанні **лексичних діалектизмів**: *животність* — «життя», *відвічальність* — «відповідальність», *бесідник* — «промовець», *предсідник* — «голова», *почвірний* — «несправжній», *вандрівний* — «мандрівний», *вислід* — «наслідок, результат», *становище* — «ставлення», *лихо* —

«погано», *підперти* — «підтримати», *розвій* — «розвиток», *уродини* — «народження», *курателя* — «опіка», *стрим* — «сарай», *памешканє* — «житло», *збігець* — «біженець», *позаяк* — «оскільки» та ін. Напр.: **Бесідник** підніс **відвічальну** працю президії національно-політичного представництва, якого свідомо ціли постава улекшувала йому самому **поборене** тяжкої, але вдячної праці, похвалив добру волю всіх українських партій до спільної праці предложені послом Др. Олесницьким, як і пильну працю українських публіцистів (Буковина, 1 січня, 1916); Кілько разів **почвірного** порозуміння хотів починати яку-небудь акцію, все сходився на наради і там про людське око укладав пляни нової роботи (Буковина, 20 травня, 1916); Дня 1 липня с. р. появилсь царський розпорядок, який вводить нові постанови що до правного становища того, кого віддається під **курателю** і що до віддання когось під **курателю** (Свобода, 15 липня, 1916).

Окремі пуристичні тенденції сьогодення активізують окремі з цих лексем: *помешкання*, *предсідник*, *позаяк*, які майже століття перебували на периферії мовного вжитку: *До складу комісії входять **предсідник**, **скарбник**, **писар*** (Руслан, 12 грудня, 1912); **Позаяк** ми застали тут вже велике число иньших політичних засланиців, то прийшло ся нам дуже трудно знайти яке-небудь **помешканє** (Буковина, 5 лютого, 1916). Пор. в сучасній мові газет: **Помешкання** сучасних депутатів у ціні перевищують сотні квартир разом взятих звичайних платників податків (Україна молода, 12 липня, 2006); *На засідання з'явилися **предсідник** і всі члени комісії* (Галичина, 9 лютого, 2000); *До Євросоюзу нам ще далеко, **позаяк** еокономіка і рівень життя людей пасуть задніх* (Дзеркало тижня, 23 — 24 листопада, 2008).

Лексична система газетно-публіцистичного стилю поч. ХХ ст. — це відображення розвитку відповідного мовного рівня української мови на той період. Адже тут є різні тематичні групи слів, які називали явища усіх суспільних сфер життя: політичної, економічної, наукової, офіційно-ділової, релігійної, побутової. Відбувалася взаємодія власне українських і запозичених мовних засобів, які проходили на сторінках газет перевірку на відповідність нормам літературної мови, знаходили схвалення або несхвалення наявним мовним узусом.

Майже всі новотвори не порушували закономірностей українського словотвору і тому 1) природним шляхом входили в лексичну систему мови; 2) окремі іншомовні синонімічні утворення відходили, діалектизми залишалися на периферії мовної системи; 3) слова, які витіснилися з ужитку екстралінгвальними чинниками, часто актуалізуються сьогодні.

1. *Гладкий М.* Мова нашої преси // Червона преса. — № 3-4. — 1927. — С. 26 — 30.
2. *Жовтоброух М.А.* Мова української періодичної преси (кін. XIX — поч. ХХ ст.). — К.: Наук. думка, 1970. — 302 с.
3. *Ігнатенко В.* Бібліографія української преси 1816 — 1916. — К., 1930. — 47 с.
4. *Кримський А.* Про нашу літературну мову // Літературно-науковий вісник. — 1901. — Т. 16, кн. 10. — С. 39 — 47.

5. *Левицький М.* Дещо до справи про українську письменницьку мову // Літературно-науковий вісник. — 1909. — Т. IV. — С. 42 — 45.
6. *Нечуй-Левицький І.* Сьогочасна часописна мова на Україні // Україна. — 1907. — № 1. — С. 2 — 6.
7. Словарь української мови за ред. Б. Грінченка: В 4 тт. — К., 1907 — 1909.
8. *Сулима М.* Мова української газети // Червона преса. — 1927. — № 3 — 4. — С. 8 — 11.
9. Українська лінгвостилістика ХХ — початку ХХІ ст.: система понять і бібліографічні джерела. — К.: Грамота, 2007. — 368 с.

Tetjana Kots (Kyiv)

THE VOCABULARY OF THE PUBLICISTIC STYLE IN THE EARLY 20TH CENTURY AND THE FORMATION OF LITERARY LEXICON

The author analyzes the vocabulary of publicistic style as used in the early 20th century in the context of the formation of literary Ukrainian and its lexicon. The main changes in the lexical system are generalized as well.

Keywords: lexical groups, loan words, lexical norms.

Мовна мозаїка

НЕ ЦУРАЙТЕСЯ ПРИКМЕТНИКІВ. ВОНИ — НАШІ!?

В українській мові типово передавати ознаку кого-, чого-небудь за допомогою прикметників, пор.: **щедрий народ, добра мати, чемне дитя, чудові люди**. Проте останнім часом цю рису ігнорують під впливом англійської мови, уживаючи такі складні слова, де перший іменник виражає ознаку щодо другого іменника. До найуживаніших “означальних” іменників потрапили **бізнес-, медіа-(мас-медіа-), піар-, інтернет-, онлайн-** та ін., пор.: **бізнес-освіта, бізнес-контакти, бізнес-кола, медіа-простір, медіа-підтримка, медіа-життя, медіа-програма, медіа-працівник, піар-операція, піар-пропозиція, піар-заходи, інтернет-послуга, інтернет-трансляція, інтернет-телебачення, інтернет-сторінка, інтернет-лекція, онлайн-канали** та ін., напр.: ...групу паліїв-професіоналів могли створити для відстоювання своїх інтересів регіональні **бізнес-кола** (Галицькі контракти. — 2002. — № 27); Телевізійний антикваріат українського **медіа-простору** (День, 15.09.2006); Потужна **медіа-підтримка** молодого політика коштує величезних грошей (Рівне вечірнє. — 2009. — № 33); Прем'єр-міністр має обмежити особисті **піар-заходи** за бюджетні кошти... (Українська правда, 12.01.2009); **Інтернет-телебачення** рано чи пізно прийде в Україну на зміну традиційному телебаченню (Україна молода, 18.09.2009); Масово **онлайн-канали** в Україні з'являться років через два (Україна молода, 18.09.2009).

Для української мови природно вживати замість “означальних” іменників **бізнес-, медіа-(мас-медіа-), піар-, інтернет-, онлайн-** прикметники **бізнесовий, медійний(мас-медійний), піарний, піарівський, інтернетний, інтернетівський, онлайнний**. У періодичних виданнях трапляються деякі із цих прикметників, напр.: У **медійний простір** виливалося багато суперечливої і не завжди достовірної інформації... (Україна молода, 24.07.2007); Правоохоронці ...відреагували на пронизливий **піарний вереск** і провели розслідування за згаданим фактом (Україна молода, 18.03.2006); Я гадаю, це великою мірою **піарівський, пропагандистський візит**... (Українська правда, 9.03.2007); Я не маю звички вдаватися до дешевих **піарівських ходів** (Поступ, 15.05.2003); Інформацію про наради Ради директорів СКУ можна прочитати на **інтернетній сторінці** СКУ (Обіжник світового конгресу українців. — 2008. — № 11(63)).

Потрібно, щоб згадані прикметники цілком заступили співвідносні іменники, бо саме вони відповідають граматичній нормі і традиції української літературної мови, пор.: **бізнесова освіта, бізнесові контакти, бізнесові кола, медійний простір, медійна підтримка, медійне життя, медійна програма, медійний працівник, піарівська акція, піарівська пропозиція, піарівські заходи, інтернетні послуги, інтернетна сторінка, інтернетне телебачення, онлайнні канали** та ін.

Катерина Городенська